

یادداشت
کیکاس زبازی گروه فرهنگ و هنر

همکاری مشترک اسلامی سینمایی

صنعت سینمای ترکیه که به دنبال گسترش فعالیت‌های خود در آسیا، منطقه خاورمیانه و کشورهای عربی است، با یک محصول مشترک به نام «سیوار» به استقبال این همکاری‌ها می‌رود. قرار است این فیلم با مشارکت سرمایه‌گذاران و هنرمندان کشور عربستان تهیه و تولید شود. داستان پرتش سیوار قصد دارد مشکلات فرهنگی و اجتماعی مردم عادی را در دل یک شرایط سخت به بحث و بررسی بگذارد و به تفاوت‌های فرهنگی و قومی بین ملل مسلمان در کشورهای مختلف منطقه بپردازد. کارگردانی این درام اجتماعی را خانواده‌ای را اسامه الخورایجی به عهده دارد که اولین تجربه بلند سینمای‌اش بعد از چند کار کوتاه است.

داستان سیوار زندگی دو خانواده را به صورت همزمان دنبال می‌کند؛ یکی از این دو خانواده ترک هستند و دیگری عربستانی. به زودی دست تقدیر سرنوشت این دو خانواده را به هم گره می‌زند. تولد دو کودک پیوند دو خانواده شده و زندگی و سرنوشت آنها را درهم می‌تند. با ناهل ترکیه یکی از دو پدر، داستان است که نقش او را سرکان جنس بازی می‌کند. حمد، پدر خانواده عربستانی است که نقشش را فاید بن محمد در جلوی دوربین به عهده دارد. داستان سیوار نشان می‌دهد که چگونه زندگی این دو مرد دستخوش اتفاقاتی غیرمنتظره و پیش‌بینی نشده می‌شود. زمانی که جای دو کودک تازه به دنیا آمده در بیمارستان به شکلی ناخواسته و اتفاقی عوض می‌شود، زندگی این دو خانواده به هم می‌ریزد. به گفته الخورایجی: «زندگی روزمره و معمولی آدم‌ها همیشه به واسطه اتفاقاتی ظاهراً کوچک و کم‌اهمیت آن چنان به هم می‌ریزد که تصورش بسیار مشکل است. داستان فیلم من هم براساس یکی از همین اتفاقات به ظاهر کوچک بنا شده است. این داستان برایم امکان آن را فراهم کرد که به بررسی فرهنگ‌های متفاوتی بپردازم که در نزدیکی هم زندگی می‌کنند و وجوه مشترک و یکسان فراوانی دارند. اگر مقوله زبان را کنار بگذاریم، مردم منطقه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم از دین و فرهنگ و سنن مشابه و یکسانی برخوردار هستند و این مسأله باید عاملی برای نزدیکی و وفای آنها باشد. با این وجود، ما شاهد آن هستیم که با وجود این همه تشابهات فرهنگی، اجتماعی و مذهبی، چقدر از یکدیگر دور هستیم و از هم فاصله داریم.»

فیلمساز در ادامه به مشکلات خارجی هم اشاره می‌کند که قصد ایجاد تفرقه بین ملت‌های منطقه را دارد؛ «البته مداخلات قدرت‌های بزرگ جهانی برای ایجاد فاصله بین ملت‌های منطقه را نباید از یاد برد و نادیده گرفت. اما به جز این نکته، به نظر می‌رسد که در بین خود ما هم علاقه چندانی برای تحکیم روابط و ایجاد دوستی‌های پایدار وجود ندارد. در داستان سیوار، اعضای دو خانواده هم در ابتدا همین خصوصیات و رفتار را دارند و در رابطه با خانواده طرف مقابل، نوعی سد و مانع ایجاد کرده‌اند. با پیشرفت داستان، همه آنها متوجه می‌شوند راه نجات در دوستی و همکاری با یکدیگر است و تنها به این شرط است که می‌توان بر مشکلات غلبه کرد و به نتیجه‌ای مثبت و مشرمت‌رسم رسید.»

فراخوان سی و ششمین جشنواره فیلم کودکان و نوجوانان

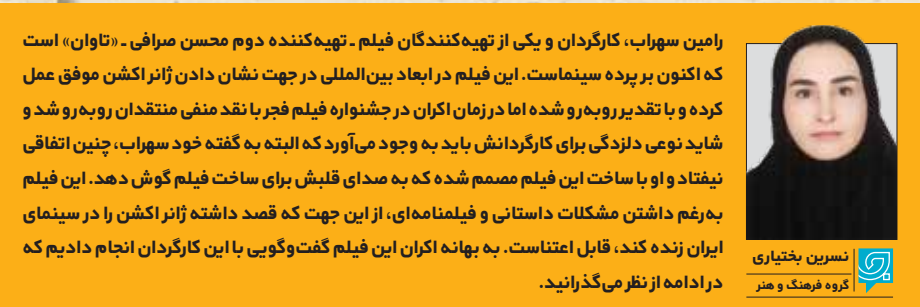
بنیاد سینمایی فارابی با انتشار فراخوان سی و ششمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان ایران اعلام کرد: این رویداد سینمایی از ۱۴ تا ۱۹ مهرماه در اصفهان برگزار می‌شود. براساس این فراخوان، زمان ثبت‌نام و ارائه نسخه قابل بازبینی تمامی آثار از ۲۰ تا ۳۱ مرداد ۱۴۰۳ خواهد بود. جشنواره امسال در سه بخش ملی، بین‌الملل و بخش ویژه برگزار می‌شود. در بخش ملی مسابقه فیلم‌های بلند داستانی

و انیمیشن برای دریافت پروانه زرین رقابت می‌کند. فیلم‌های کوتاه بخش ملی نیز شامل فیلم‌های سه تا ۲۰ دقیقه‌ای داستانی و انیمیشن خواهد بود. بخش بین‌الملل جشنواره شامل فیلم‌های بلند و کوتاه خارجی تولید سال ۲۰۲۳ به بعد است که مقررات آن توسط امور بین‌الملل جشنواره برای متقاضیان خارجی فراخوان شده است. جشنواره امسال یک بخش ویژه شامل بخش کودکان غزه، مرور آثار خارجی

در گفت‌وگوی «جام جم» با کارگردان فیلم «تاوان» مطرح شد

زنده‌نگه داشتن ژانر اکشن در سینمای ایران

رامین سهراب، کارگردان و یکی از تهیه‌کنندگان فیلم - تهیه‌کننده دوم محسن صرافی - «تاوان» است که اکنون بر پرده سینماست. این فیلم در ابعاد بین‌المللی در جهت نشان دادن ژانر اکشن موفق عمل کرده و با تقدیر روبه‌رو شده اما در زمان اکران در جشنواره فیلم فجر با نقد منفی منتقدان روبه‌رو شد و شاید نوعی دلزدگی برای کارگردانش باید به وجود می‌آورد که البته به گفته خود سهراب، چنین اتفاقی نیفتاد و او با ساخت این فیلم مصمم شده که به صدای قلبش برای ساخت فیلم گوش دهد. این فیلم به‌رغم داشتن مشکلات داستانی و فیلمنامه‌ای، از این جهت که قصد داشته ژانر اکشن را در سینمای ایران زنده کند، قابل اعتناست. به بهانه اکران این فیلم گفت‌وویی با این کارگردان انجام دادیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

ترسی ایجاد نکرد بلکه مراحل داده‌که کیفیت فیلمش شبیه فیلم‌های خوب ژانر اکشن در سطح دنیا باشد.

علت این‌که ترجیح دادید بازیگر نقش اصلی فیلم خودتان و در شمای یک آتش نشان باشید چه بود و درباره شخصیت‌پردازی فیلم و بازیگر خانم فیلم هم توضیح دهید.

ما بر اساس فیلمنامه شخصیت‌ها را چیدیم و آتش نشان و پلیس و تمام شخصیت‌ها در فیلمنامه وجود داشت و بهترین شخصیت‌هایی را که برای فیلم ما خوب بودند انتخاب کردیم و اتفاقاً بسیاری در خارج از انتخاب این شخصیت‌ها خوش شان آمده بود و برای شان منطقی بود. من چندین سال با خانم جسیکا در فنلاند کار کردم و زمانی که گفتیم می‌خواهم به ایران برای ساخت فیلم بروم، خیلی خوشحال شد و همکاری کرد. علت این‌که خودم در فیلم بازی کردم این بود که هیچکس در ایران نمی‌تواند کارهایی که من انجام می‌دهم را انجام دهد. اگر هنرپیشه‌ای در ایران بود که می‌توانست این حرکات را که ۲۰ سال برای آنها تمرین کردم را می‌توانست انجام دهد، با کمال میل یک نفر دیگر را انتخاب می‌کردم. اتفاقاً قبل از ایفای این نقش با بعضی از بازیگران صحبت کردم اما امکانپذیر نشد و از طرفی خودم در یک مدرسه خارجی هنری درس خواندم که هنرپیشگان بزرگی مثل رابرت دنیرو در آن درس خواندند و بنابراین، این نقش را به عهده گرفتم.

آیاتام صحنه‌های خطرناک فیلم را خودتان بازی کردید یا باید داشتید؛ اگر بله، دل‌ناشتید؛ چرا ترجیح دادید این صحنه‌ها را خودتان بازی

به عنوان یک تهیه‌کننده کاربلد با پنج تا ۱۰ میلیارد تومان فیلم اکشن به همراه هنرپیشگان خارجی در ایران و خارج می‌سازیم؛ بنابراین امکان مقایسه این فیلم با خارجی‌ها وجود ندارد. از طرف دیگر وقتی خارجی‌ها این فیلم را مقایسه می‌کنند، می‌گویند خیلی خوب است که با این امکانات کم توانستید فیلم آبرومندی درست کنید که از لحاظ کیفی نزدیک به فیلم‌های هالیوود باشد. همان گونه که قبلاً اشاره کردم، تمام این بحث‌های مربوط به کیفیت فیلم را ما نمی‌گوییم بلکه روزنامه‌های بزرگ دنیا مطرح کردند. مقایسه این فیلم با خارجی‌ها برایم نه فقط

کنید و چه خطراتی برای شما داشت؟

تمام صحنه‌های بدل فیلم را خودم انجام دادم و موجب شد یکی از پاهایم بشکند. اگر می‌خواستیم بدلکار بیاوریم زمان بیشتری را باید صرف می‌کردم اما ما نه زمان و نه بودجه داشتیم. برای دو سکانس بدلکار داشتیم که یکی علیرضا قه‌ق‌خانی بود که از آلمان آموذ یکی از سکانس‌های خطرناک را انجام داد و باقی را خودم انجام دادم تا زودتر به پایان پروژه نزدیک شویم. در واقع ما «تاوان» را با سختی و مرارت‌های بسیار ساختیم.

بعضی از منتقدان معتقدند در بخش‌هایی از فیلم منطق داستانی به هم می‌خورد و جایی که ممکن است مشکلی با یک گفت‌وگو برطرف شود، تمام زمان فیلم به زد و خور اختصاص داده شده؛ درست است که

ما با فیلم اکشن -رزمی روبه‌رو هستیم اما مسأله این است که در جای لازم گفت‌وگو صورت نمی‌گیرد و گاهی مخاطب بیش از اندازه درگیر صحنه‌های اکشن می‌شود. شاهد مثال این موضوع مربوط به گرفتن تنها یک قرار ملاقات ساده از فردی صاحب نفوذ است. قهرمان فیلم برای این ملاقات خیلی با محافظان او زد و خورد دارد.

معتقد منتقدان ایران به فیلم‌های پردیالوگ و پیر پیچ و خم با کمترین اکت فیزیکی عادت کرده‌اند. برای اولین کاری که ارشاد بعد از ۲۲ بار بازتوبیی فیلمنامه در مرتبه ۲۳ و با وجود نداشتن بودجه به ما اجازه ساخت داد، این فیلم خوبی است. ما سه سال فیلمبرداری کردیم و این اثر سینمایی به دلایل متعدد حدود ۱۰ سال زمان برد. ما پنج‌شش بار به مرحله فیلمبرداری رسیدیم، سپس مجبور شدیم کار را متوقف کنیم. در زمان تولید این پروژه من و گروهم به کووید ۱۹ مبتلا شدیم و بسیاری مرارت‌های دیگر. تالش کردیم در این چندسال فقط بتوانیم ۹۰ دقیقه فیلم را به پایان برسانیم تا کیفیت اکشن را نمایش دهیم. در حال حاضر به دلیل تمام این مرارت‌ها در پروژه اول، هیچ ایده‌ای درباره منطق داستانی ندارم و آن‌شاه... در پروژه‌های بعدی این موضوع را درنظر می‌گیرم. درواقع، دلیل این‌که نسخه هالیوودی تاوان را می‌سازم این است که همان نسخه اولیه فیلمنامه‌است اما که اجازه ساخت آن را به من ندادند. معتقدم مشکل منتقدان ما این است که کانسپت اصلی فیلم را نمی‌بینند اما باید فیلم را با این پیش‌فرض کلی ببینند که قصد ما زنده کردن ژانر اکشن در ایران است و این برای فیلمسازان مزایای

برش

نگاه کارگردان بعد از ساخت تاوان

من در این ۱۰ سال با مشکلات بسیاری مواجه شدم و کارگردانان و بازیگران زیادی از کار کنار کشیدند. کرونا گرفتیم و پایم حین کار شکست و در حال یک جنگ درونی بودم که تسلیم شوم، اما خدا را شکر که این‌گونه نشد. خوشحالم که به صدای قلمم برای ساخت فیلم گوش دادم، چون برآثر آن تجارب فوق‌العاده‌ای به دست آوردم و حتی یک مخاطب ۱۵ ساله شهرستان به من گفت به خاطر شما ورزش رزمی را انجام می‌دهم و زندگی‌م را عوض کردی. بنابراین، یاد گرفتن اتفاقات بیرون من نباید ذهنیت اولیه‌ام را درباره یک موضوع و انرژی‌ام را برای حرکت به سمت هدف‌م کم کند.

و نمایش‌های خارج از مسابقه دارد. متقاضیان برای ارائه نسخه اولیه، ضمن ثبت‌نام در سامانه جشنواره به نشانی www.portal.icff.ir یک نسخه از فیلم خود را باید به دبیرخانه جشنواره (مدیریت ارزشیابی و داوری آثار) ارسال کنند. سی و ششمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان ایران با دبیری مجید زین‌العابدین در اصفهان برگزار می‌شود.

بسیاری دارد. معتقدم منطق داستانی و منطق فیلمسازی در ایران باید هماهنگ و با برنامه‌ریزی باشد. ما برای صدا به تایلند و برای رنگ به دبیر رفتم. برای ادیت نیز ادیتور جان ویک، فیلم‌ما را ادیت کرد. گرچه با مشکل داشتن داستان در بعضی جاها مواجه‌م اما معتقدم منتقدان علاوه‌بر نقاط ضعف یا اشاره به نبود منطق داستانی در رابطه با نقاط قوت فیلم که زنده کردن ژانر اکشن است هم صحبت کنند. ما این قابلیت را داریم که بتوانیم فیلم اکشن را زنده کنیم.

نقد دیگر روی فیلم شما این است که زمینه‌چینی خوبی برای انگیزه سفر شخصیت اصلی به خارج کشور صورت نگرفته و علت انتخاب کشور فنلاند هم گنگ است. نظر شما در این رابطه چیست؟

این فیلم ۵۰ جایزه برده که هیچ‌کدام به نکات مدنظر منتقدان ایرانی اشاره نکردند و جذابیت در همین است که مثلاً در ایران می‌گویند فلان بخش فیلم منطق ندارد اما منتقدان خارجی معتقدند حال قهرمان داستان بد است و به همین دلیل جای دیگری را برای زندگی کردن انتخاب می‌کند. شاید به دلیل پیشینه سینما در کشورمان است که ایرانیان انتظار دارند در مورد بعضی مسائل توضیح بیشتری داده شود هرچند منتقدان خارجی با نشان دادن دو یا سه سکانس راضی می‌شوند و این به عادت سینمایی ایرانیان بازمی‌گردد. می‌خواستیم یک فیلم اکشن بین‌المللی با استانداردهای هالیوودی در ایران بسازم.

فیلم شما خیلی خوب به مسأله تبادل فرهنگی که کشورمان با دنیا می‌تواند برقرار کند می‌پردازد و نشانه‌های فرهنگی و تمدنی کشور خودمان و فنلاند در آن به نمایش گذاشته شده و این خیلی درخور توجه است. این موضوع چرا بیشتر در اوایل فیلم است و دیگر در امتداد فیلم این معرفی ادامه پیدا نمی‌کند؟

ما برای اولین بار توانستیم فنلاند و ایران را از لحاظ فرهنگی با هم مرتبط کنیم و بسیاری از فنلاندی‌ها اصلاً نمی‌دانستند که تهران چنین تصویری همراه با خانه‌های سنتی، سفره‌خانه و مراکز فرهنگی دارد. جالب است که بگویم حداقل سه روز فیلمبرداری فنلاند ما برابر با هزینه ۲۰ روز فیلمبرداری در ایران بود و یک شرکت خارجی که کارهای فیلم‌های اکشن را انجام می‌دهد، فکر می‌کرد هزینه فیلمش میلیون دلار شده و زمانی که میزان کم مبلغ را فهمید، راضی به همکاری با ما شد.

فیلم شما تا حدود زیادی زنده‌کننده سینمای اکشن دهه ۶۰ و ۷۰ است. چقدر با توجه به شناختی که از روحیه مردم ایران داشتید یا دارید سراغ ساخت این فیلم رفتید؟

من به دلیل این‌که چندین سال در ایران نبودم، شناخت زیادی نسبت به مخاطبان ایرانی ندارم، اما می‌دانم ایرانیان فیلم اکشن می‌بینند و خیلی جذاب است که در ایران ژانر اکشن داشته باشیم. بچه که بودم فیلم‌های جکی چان، بروس لی و جمشید هاشم‌پور را می‌دیدم که برایم قهرمان محسوب می‌شدند. اما متأسفانه الان قهرمانان اکشن زیادی نداریم.

جشنواره

نشست «بازنمایی رسانه‌ای نقش زنان در سینما»

نشست تخصصی «بازنمایی رسانه‌ای نقش زنان در سینما» از مجموعه نشست‌های تخصصی پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم «کوثر» با سخنرانی دکتر قدسیه پایینی، زهره حسنی، غلامرضا منظمی و جان جیمز

یوبل، امروز یکشنبه ۲۰ خرداد برگزار می‌شود. این نشست‌ها از ساعت ۱۳ تا ۱۶ در سالن شهید ابومهدی المهندس دانشگاه صداوسیما برگزار می‌شود. بر پایه این گزارش در نشست مذکور، دکتر قدسیه پایینی، پژوهشگر و کارشناس سینما مقاله‌ای را با موضوع: «زنان در سینمای دفاع مقدس» ارائه خواهد کرد. پس از آن زهره حسنی، کارشناس ارشد مطالعات زنان، پژوهشگر و کارشناس سینما نیز مقاله‌ای پژوهشی را با موضوع: «زن در سینمای مقاومت» ارائه می‌کند. سپس غلامرضا منظمی، مدیر بخش بین‌الملل جشنواره با نمایش چند فیلم بین‌المللی با موضوع مقاومت به ایراد سخن می‌پردازد و در خاتمه جان جیمز یوبل، فعال سیاسی ضد صهیونیسم و محقق آمریکایی نیز درخصوص «ریشه بحران‌های اخلاقی خانواده در جهان» دیدگاه‌های خود را ارائه می‌کند.

سینمای جهان

نامه ۲۳۵ چهره فرانسوی در رابطه با فلسطین

۲۳۵ نفر از افراد مشهور عرصه فرهنگ و هنر فرانسه با امضای نامه‌ای از امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور این کشور اروپایی خواستند تا کشور فلسطین را به رسمیت بشناسد.

به گزارش شبکه TRT فرانسه، این هنرمندان خوشونت را محکوم می‌کنند و برنامه خود به ماکرون نوشتند:

«شاهد یک نسل‌کشی واقعی، فیلمبرداری شده و مستند هستیم که هرروزه روی پرده‌ها نمایش داده می‌شود و با وجود اعتراض بین‌المللی، اسرائیل همچنان به کشتار ادامه می‌دهد. دیگر زمان بحث نیست، زمان اقدام است و از فرانسه می‌خواهیم با به رسمیت شناختن کشور فلسطین موضعی روشن و انسانی در این باره اتخاذ کند.»

چهره‌های فرانسوی با اشاره به اسپانیا، ایرلند و نروژ که اخیراً کشور فلسطین را به رسمیت شناخته‌اند، از این‌که چرافرانسه به عنوان کشور حقوق بشر و روشنگری شناخته می‌شود، هنوز این تصمیم را نگرفته، ابراز شگفتی کردند.

لنا سیدو، آدل اکازکوپولوس و فرانسوا سیویل، بازیگران فرانسوی به همراه چهره‌های دیگر از جمله جوی استار، مالیک بنتالها، کامیلا جورنادا، ناول مدانی، گیوم حسن موریس و امیلی گومیس از امضاکنندگان این نامه هستند.

رونمایی از کتاب

«در جستجوی روشنایی»

آیین رونمایی و نقد و بررسی کتاب «در جستجوی روشنایی» امروز یکشنبه ۲۰ خردادماه در فرهنگسرای ارسباران برگزار می‌شود. کتاب در جستجوی روشنایی با ترجمه کورش جاهد به ماجراهای زندگی الیور استون، کارگردان سرشناس و جنجال‌برانگیز آمریکایی به قلم خودش می‌پردازد که توسط نشر آبان به چاپ رسیده است. در این نشست علاوه‌بر کورش جاهد مترجم کتاب، فرزاد موتمن کارگردان، عباس کریمی‌عباسی منتقد و مترجم و امیر قادری منتقد حضور خواهند داشت و اجرای برنامه بر عهده محسن بختیارزاده خواهد بود. چند اجرای موسیقی توسط ماندانا غفاری، مرجان موسویان، نهال تارانتاش و امید اولادی از دیگر بخش‌های این برنامه‌است.

